

Sygn. akt II Ca 459/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Dariusz Mizera (spr.) SSR del. Sławomir Forenc
Protokolant	stażysta Iwona Jasińska

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa A. S.

przeciwko (...) Spółki Akcyjnej w W.

o odszkodowanie z tytułu wypadków komunikacyjnych

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 23 marca 2018 roku, sygn. akt I C 383/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach:

a) pierwszym sentencji w ten sposób, że zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.610,22 złote obniża do kwoty 2.224,22 (dwa tysiące dwieście dwadzieścia cztery złote 22/100) złotych;

b) trzecim sentencji w ten sposób, że znosi wzajemnie między stronami koszty procesu;

c) w pozostałej części powództwo oddala;

2. zasądza od powoda A. S. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 150,00 (sto pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSO Dariusz Mizera SSR del. Sławomir Forenc

Sygn. akt II Ca 459/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 maja 2016 roku powód A. S. wniósł o zasądzenie kwoty 4.797,91 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 7 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.. Ponadto powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż w wyniku kolizji drogowej z dnia 16 marca 2015 roku uszkodzeniu uległ jego samochód marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Pozwany przyjął odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia komunikacyjnego autocasco co do zasady i wypłacił poszkodowanemu odszkodowanie w kwocie 2.960,79 złotych. W ocenie powoda pozwany zaniżył wysokość należnego odszkodowania. Powołując się na wyliczenia z prywatnej kalkulacji wskazał, iż koszt naprawy pojazdu wynosi 7.758,70 złotych, a zatem pozwany winien wypłacić różnicę pomiędzy tą kwotą, a wypłaconą częścią odszkodowania, której powód dochodzi pozwem.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Zakwestionował kalkulację kosztów naprawy złożoną przez powoda. W ocenie pozwanego kosztorys nie uwzględnia faktu, iż pojazd powoda był samochodem 8 - letnim, a ponadto uwzględnia naprawę uszkodzeń, które nie były wcześniej zgłoszone. Pozwany podniósł, iż w toku postępowania likwidacyjnego odszkodowanie zostało ustalone w oparciu o zapisy ogólnych warunków ubezpieczeń wiążących strony, w wariantcie (...), gdzie uwzględniono użycie części zamiennych, a nie nowych i oryginalnych, albowiem powód nie przedłożył faktur dokumentujących dokonanie naprawy.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 marca 2018 roku Sąd Rejonowy w Radomsku po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. S. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę

I. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda A. S. kwotę 2.610,22 złotych (dwa tysiące sześćset dziesięć złotych, dwadzieścia dwa grosze) z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 7 kwietnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, a z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

II. oddalił powództwo w pozostałej części;

III. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda A. S. kwotę 429,10 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

W dniu 6 marca 2015 roku doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzeniu uległ samochód marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) (data pierwszej rejestracji: 12 kwietnia 2007 roku) stanowiący własność powoda A. S.. W dniu zdarzenia powód posiadał ubezpieczenie komunikacyjne, w tym autocasco, w pozwanym (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.. Powód zgłosił szkodę nieprzedkładając przy tym faktur dokumentujących naprawę pojazdu.

W umowie ubezpieczenia, która łączyła strony, suma ubezpieczenia autocasco została określona na 15.170,00 złotych, w wariantcie serwisowym, z rozszerzeniem zakresu ubezpieczenia o zniesienie amortyzacji.

Co do zasady, zgodnie z §11 ustęp 3 (rozdział IV) Ogólnych Warunków Ubezpieczeń Komunikacyjnych (...) (dalej: OWU) ustalenie wysokości odszkodowania następuje zgodnie z wybranym wariantem ubezpieczenia tj.:

- w wariantcie (...) – na podstawie faktur za naprawę pojazdu, wystawionych przez zakład naprawczy zgodnie ze zweryfikowanym przez (...) S.A. kosztorysem naprawy;

- w wariantcie (...) – na podstawie wyceny kosztów naprawy sporządzonej przez (...) S.A. przy użyciu systemu kalkulacyjnego E. lub A..

W myśl §11 ustęp 9 OWU, jeżeli, pomimo zawarcia umowy w wariantcie (...), naprawa pojazdu nie zostanie udokumentowana fakturami, co do zasady, odszkodowanie jest ustalane biorąc za podstawę sposób ustalenia odszkodowania w wariantcie (...). Wysokość ustalanego wówczas odszkodowania (§11 ustęp 5 OWU) uwzględnia wówczas m. in. stawki za roboczogodzinę w wysokości 74 złotych brutto, ceny materiałów lakierniczych zawartych w systemie E. lub A. pomniejszonych o 33%, ceny materiałów i części pomniejszonych o współczynnik amortyzacji w razie braku w ofercie dostawców niezależnych od producenta pojazdu materiałów tzw. zamienników. Zastosowanie współczynnika amortyzacji jest wyłączone, gdy pojazd ubezpieczono w wariantcie (...).

Pozwany dokonał oględzin pojazdu i ustalił, iż koszt naprawy pojazdu wynosi 2.960,79 złotych netto przy przyjęciu stawki za roboczogodzinę 60,16 złotych netto (74,00 złotych brutto), z zastosowaniem potrącenia ceny zderzaka przedniego oraz jego lakierowania w wysokości 50%.

Decyzją z dnia 20 marca 2015 roku pozwany przyznał powodowi odszkodowanie w łącznej kwocie 2.960,79 złotych. Powód nie zgadzał się z tak ustaloną kwotą odszkodowania, wzywał pozwanego do zapłaty kwoty 4.797,91 złotych, powołując się na sporządzoną na jego zlecenie kalkulację szkody. Pozwany odmówił wypłaty żądanej kwoty.

Zgodnie ze sporządzoną na zlecenie powoda kalkulacją szkody powstałej w pojeździe koszt naprawy samochodu marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) wynosi 7.758,70 złotych brutto, przy przyjęciu stawki za roboczogodzinę w kwocie 95 zł netto.

Uzasadnione koszty naprawy pojazdu C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) powstałe w wyniku zdarzenia z dnia 6 marca 2015 roku, przy użyciu części zamiennych dostępnych w ofercie dostawców niezależnych, przy stawce roboczogodzinowej występującej na rynku lokalnym i wynoszącej 95 zł/rbg netto wynosi 5.571,00 złotych brutto. Kwota ta uwzględnia zapis OWU IV §11 ustęp 5 punkt 4 dotyczący obniżenia o współczynnik wynoszący 33% kosztów lakierniczych w wariantcie (...).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. W tym zakresie trzeba podkreślić, iż na potrzeby niniejszego postępowania biegły z zakresu diagnostyki i szacowania technicznego pojazdu sporządzał opinie wariantowo, rolą Sądu było jednakże dokonać ich oceny i wybrać ostatecznie tylko jedną z nich. I tak, Sąd odrzucił cztery warianty zaprezentowane przez biegłego w pierwszej chronologicznie sporządzonej opinii, w tym ten, w którym wycena naprawy została ustalona w oparciu o ceny części zamiennych oryginalnych sygnowanych logo producenta oraz przy zastosowaniu stawki 120 zł/rbg (k.77-83), albowiem – co było niesporne – powód nie przedłożył pozwanemu faktur za dokonaną naprawę, stąd stosowanie przy kalkulacji jej kosztów cen za części oryginalne z logo producenta (jak w wariantcie SERWIS) nie miało oparcia w OWU. Sąd odrzucił także wariant, w którym biegły sporządził kosztorys w oparciu o stawkę za roboczogodzinę w wysokości 61,16 zł /rbg (k.84-90) albowiem stawka ta – choć zgodna z OWU – rażąco odbiega od stosowanych w warsztatach samochodowych, a ponadto jej wyższa wartość (95 zł), przyjęta przez biegłego, nie była podważana przez pozwanego.

Sąd nie oparł się także na kalkulacjach przedstawionych w opinii k. 93-99 i k.100-106, bo choć przyjęte w nich stawki za roboczogodzinę odpowiadały powszechnie obowiązującym, to biegły przyjął w jednej z nich użycie części oryginalnych sygnowanych logo producenta, ku czemu nie było uzasadnionej przyczyny, a co więcej, jak podniesiono w opinii uzupełniającej, wszystkie z powyżej opisanych zawierały błędnie zacytane przez system (...) ceny części.

Ostatecznie, po wydaniu opinii uzupełniającej i korekcie wartości części, do rozważenia pozostało przyjęcie jednego z trzech wariantów:

1) uwzględniającego stawkę 95 zł/rbg, ceny części zamiennych dostępnych w ofercie dostawców niezależnych w marcu 2015 roku oraz pomniejszenie ceny materiałów lakierniczych o 33%

2) uwzględniającego stawkę 95 zł/rbg, ceny części zamiennych dostępnych w ofercie dostawców niezależnych w marcu 2015 roku oraz ceny części zamiennych oryginalnych sygnowanych logo producenta na marzec 2015 roku pomniejszone o 35%, współczynnik amortyzacji oraz pomniejszenie ceny materiałów lakierniczych o 33% ;

3) uwzględniającego stawkę 95 zł/rbg, ceny części zamiennych dostępnych w ofercie dostawców niezależnych w marcu 2015 roku ale nieuwzględniającego potrąceń za ceny materiałów lakierniczych.

Wariant 2., którego przyjęcie postulował pozwany (k.181), nie mógł mieć zastosowania w niniejszej sprawie, albowiem umowa jaką zawarł powód posiadała rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w postaci zniesienia amortyzacji (k.22). Ponadto stałoby to wbrew wyraźnemu zapisowi OWU - §11 ustęp 9, który przewiduje, iż w razie zawarcia umowy w wariantcie (...), pomimo nieprzedłożenia faktur i ustalania kosztów naprawy według wariantu (...), do wyceny przyjmuje się ceny materiałów i części zamiennych oryginalnych serwisowych bez pomniejszania o współczynnik amortyzacji.

Wariant 3, jeden z najkorzystniejszych dla powoda, również nie uwzględniał zapisu OWU, tym razem nakazującego potrącanie cen materiałów lakierniczych o 33% przy wycenie w wariantcie (...) (§11 ustęp 5 pkt 4), w tym bowiem zakresie nie przewidziano żadnych odstępstw.

W ocenie Sądu, jedynie wariant 1 uwzględniający stawkę 95 zł/rbg, ceny części zamiennych dostępnych w ofercie dostawców niezależnych w marcu 2015 roku oraz pomniejszenie ceny materiałów lakierniczych o 33% mógł znaleźć zastosowanie przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy. Pozwany nie kwestionował wysokości wyższej niż unormowana w OWU stawki za roboczogodzinę wskazanej przez biegłego, ponadto, co wynikało wprost z opinii, przyjęte w OWU stawki na poziomie 74 złotych rażąco odbiegały od realiów rynkowych.

W ocenie Sądu uzasadnionym było przyjęcie stawki wyższej, która i tak nie jest stawką wygórowaną, a zbliżoną do stawki przeciętnej warsztatów na rynku, przy zastosowaniu której zapewnione było wykonanie przedmiotowej naprawy. W pozostałym zakresie, opinia uwzględniała postulaty pozwanego, a więc: uwzględnienie potrącenia 33% cen lakierniczych oraz użycie tzw. zamienników przy naprawie pojazdu, co jest tym bardziej usprawiedliwione, iż - jak wskazywał sam powód - w ostatnich 2 latach użytkowania samochód nie był już serwisowany w autoryzowanych punktach obsługi.

Mając takie ustalenia Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części. Roszczenie powoda oparte było na art. 805§1 kc, zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

W ubezpieczeniu majątkowym świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku. W niniejszej sprawie, powoda i pozwanego łączyła umowa ubezpieczenia AC, które ma charakter dobrowolny, a o jego warunkach decydują strony umowy, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 353¹ k.c.

Przedmiotem sporu nie była odpowiedzialność pozwanego oparta na umowie AC, albowiem pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady już na etapie postępowania likwidacyjnego. Spór dotyczył za to wysokości należnego powodowi odszkodowania i metody jego ustalania, jak bowiem wykazało postępowanie dowodowe, pozwany ostatecznie nie kwestionował zakresu uszkodzeń i koniecznych napraw ujętych w przedstawionej przez biegłego na potrzeby procesu kalkulacji.

Wysokość szkody poniesionej przez powoda w niniejszej sprawie wyniosła 5.571,01 złotych brutto, a uwzględniając fakt, że na etapie postępowania likwidacyjnego powodowi wypłacono 2.960,79 złotych, kwota mu należna od pozwanego wyniosła 2.610,22 złotych i w tej części powództwo podlegało uwzględnieniu. Postępowanie dowodowe wykazało, że odszkodowanie przyznane przez ubezpieczyciela w oparciu o kalkulację sporządzoną na etapie postępowania likwidacyjnego miało charakter zaniżony, choć nie w takim stopniu jak wskazywał na to powód.

Różnica między odszkodowaniem wypłaconym a tym oszacowanym przez biegłego była wynikiem innych niż przyjęte ostatecznie stawek za roboczogodzinę, jakości części oraz zakresu uszkodzeń.

W pozostałej części Sąd powództwo oddalił jako niezasadne. O odsetkach ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego orzeczono stosownie do treści art. 817§1 kc zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia 7 kwietnia 2015 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 100 kpc Powód wygrał proces w około 62%. Na koszty po stronie powoda złożyły się: opłata stosunkowa od pozwu w wysokości 240,00 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika powoda w wysokości 1.200,00 złotych (§2 punkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. poz. 1800), opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 złotych, część wydatków na biegłego poniesiona przez powoda w wysokości 953,51 złotych. Na koszty po stronie pozwanej złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika powoda w wysokości 1.200,00 złotych (§2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. poz. 1800), opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 złotych, część wydatków na biegłego poniesiona przez pozwanego w wysokości 1.586,74 złotych. Globalnie koszty procesu wyniosły 5.214,25 złotych, zaś 38% z tej kwoty daje wartość 1.981,41 zł. Oznacza to, że różnicę w kwocie 429,10 złotych (2.410,51 złotych – 1981,41 złotych) należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w części, tj. w zakresie punktu 1 - w całości oraz w zakresie punktu 1 w części tj. co do kwoty 386 zł wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 7 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz pkt. III w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie

a) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. oraz w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez dowolną nie swobodną ocenę dowodu z opinii biegłego i nadanie waloru istotności wyliczeniom biegłego z pominięciem postanowień umowy autocasco i uznanie, iż stawka 95 zł netto za roboczogodzinę jest uzasadniona, podczas gdy z Ogólnych Warunków Ubezpieczeń Komunikacyjnych GoAuto wprost wynika, iż przy wyliczeniu kosztów naprawy winna zostać zastosowana stawka w wysokości 60.16 zł netto (74 zł brutto), czego Sąd Rejonowy nie uwzględnił;

b) art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że powód wygrał sprawę w 62 %, podczas gdy powód wygrał niniejszą sprawę w 54 %, a przez co błędne rozliczenie kosztów postępowania;

2. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 65 § 1 k.c. i art. 353' k.c. w zw. z art. 805 k.c. i 826 § 1 k.c. w zw. z § 11 ust. 3, 5 i 9 Załącznika nr 2 Ogólnych Warunków Ubezpieczeń Komunikacyjnych (...) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym sprawy i dokonanie błędnej wykładni wiążącej strony dobrowolnej umowy ubezpieczenia AC niezasadne pominięcie okoliczności, że strony łączyła dobrowolna umowa autocasco w wariantcie Serwis, w ramach której strony określiły zasady ustalenia odszkodowania w razie wystąpienia szkody częściowej na podstawie faktur za naprawę pojazdu, wystawionych przez zakład naprawczy zgodnie ze zweryfikowanym przez pozwanego kosztorysem naprawy, a w sytuacji braku przedstawienia przez poszkodowanego faktur dokumentujących naprawę pojazdu, za podstawę ustalenia wysokości odszkodowania strony ustaliły wariant Kosztorys tj. m.in. uwzględnienie stawki roboczogodziny w wysokości 74 zł brutto oraz pomniejszenie ceny materiałów lakierniczych o 33%, co w konsekwencji spowodowało zasądzenie odszkodowania w zawyżonej wysokości.

Biorąc pod uwagę powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za I instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Nadto wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

Pełnomocnik powoda wnosił o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna.

Na wstępie należało przypomnieć, iż strony łączyła dobrowolna umowa ubezpieczenia autocasco zawarta z pozwanym w oparciu o Ogólne Warunki Ubezpieczenia Komunikacyjnego (...). Umowa ta została zawarta w wariantcie Serwis. Bezspornym było także to, że powód nie udokumentował naprawy pojazdu fakturami. Zgodnie natomiast z Ogólnymi Warunkami Umów Ubezpieczenia Komunikacyjnego (...) w sytuacji braku przedstawienia przez poszkodowanego faktur dokumentujących naprawę pojazdu za podstawę ustalenia wysokości odszkodowania strony przyjęły wariant Kosztorys co wiązało się z uwzględnieniem stawki roboczogodziny w wysokości 74 zł brutto oraz pomniejszenie ceny materiałów lakierniczych o 33%.

Zapisy Ogólnych Warunków w tym zakresie były jasne i precyzyjne. Sąd jednak opierając się na stwierdzeniu biegłego, iż stawka ta rażąco odbiega od tej jaka jest stosowana w warsztatach samochodowych przyjął stawkę w wysokości 95 zł netto.

Tymczasem to strony w sposób dobrowolny ustaliły swój stosunek prawny a powód podpisując taką umowę wyraził zgodę na takie warunki rozliczenia szkody w sytuacji gdy jako poszkodowany nie będzie dysponował fakturami dokumentującymi koszty naprawy. Umowa ubezpieczenia autocasco jest bowiem umową dobrowolną - kształtowaną wolą stron, a ubezpieczyciel zobowiązany jest do udzielenia ochrony ubezpieczeniowej i ewentualnej wypłaty świadczenia tylko w takim zakresie i pod takimi warunkami, na jakie umówiły się strony w umowie, oraz ogólnych warunkach ubezpieczenia które są elementem umowy.

Reasumując ingerencja Sądu w zapisy umowy okazała się być nieuprawniona co sprawiło, iż konieczna była korekta zaskarżonego orzeczenia i obniżenie zasądzonego odszkodowania do kwoty 2.224,22 zł oraz oddalenie powództwa w pozostałej części.

Konsekwencją powyższej zmiany była zmiana rozstrzygnięcia o kosztach procesu poprzez orzeczenie o ich wzajemnym zniesieniu.

Dlatego też na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. należało orzec jak w pkt 1 wyroku.

Konsekwencją uwzględniania apelacji było rozstrzygnięcie o kosztach procesu za instancję odwoławczą, a to na podstawie art. 98 k.p.c.

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSO Dariusz Mizera SSR del. Sławomir Forenc